

Gemeente Westland
Het College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 150
2670 AD NAALDWIJK

Betreft: Advies ASDW wijzigingen Wmo-verordening 2025

Naaldwijk, 11 maart 2025

Geacht College,

De Adviesraad Sociaal Domein Westland (ASDW) heeft op 30 januari 2025, per e-mail, het verzoek ontvangen om advies uit te brengen over de gewijzigde Wmo-verordening, Nadere regels en het Financieel besluit.

Op verzoek van het college richten wij dit advies op de Wmo-verordening en hebben wij ons advies over de Nadere regels en het Financieel besluit opgenomen in een aparte adviesbrief. Deze documenten kunnen echter niet los van elkaar worden gezien. Daarom hebben wij in beide adviezen een algemeen deel opgenomen met onze reflecties over zowel de Wmo verordening als de Nadere regels.

Algemene opmerkingen

De wijzigingen in de Wmo-verordening en de Nadere regels zijn grotendeels ingegeven door juridische overwegingen, zoals uitspraken van *Centrale Raad van Beroep (CRvB)* over wat in de verordening thuishoort en wat in de Nadere regels. Als adviesraad nemen wij de vrijheid om verder te kijken dan alleen de juridische aspecten. Wij beoordelen ook de impact van de wijzigingen op Westlandse burgers. Als ASDW is het onze taak om een brug te slaan tussen de leef- en belevingswereld van inwoners en de wereld van beleid en regels.

Op woensdag 19 februari 2025 heeft de ASDW Kerngroep Wonen, Welzijn, Zorg een constructief en prettig overleg gehad met vier vertegenwoordigers van de gemeente Westland over de voorgestelde wijzigingen in de gemeentelijke Wmo-regelgeving. Wij hebben dit gesprek zeer op prijs gesteld.

Wijzigingen in de Wmo verordening

De noodzakelijke aanpassing van de Wmo-verordening is aangegrepen om de teksten duidelijker te formuleren. Dat is in onze ogen geslaagd. Ook de mogelijkheid om mondeling input te geven op een Ondersteuningsplan verkleint het gat tussen de vaak complexe Wmo-regelgeving en de belevingswereld van burgers. De in artikel 6 uitgewerkte verkorte procedure zien wij als een verbetering ten opzichte van het 'stoplichtenmodel' uit de eerdere verordening. De werkwijze maakt het proces transparanter en eenduidiger (zie ook ons advies van 13 maart 2024 over de

aangepaste Wmo verordening 2024).

Volgens de ASDW is een consequentie van de wijzigingen in de verordening dat veel teksten wat algemener zijn geworden. Gedetailleerde instructies zijn verdwenen en krijgen een plek in de Nadere regels en (vermoeden wij) de werkinstructies voor Wmo-consulenten. Deze instructies kennen wij niet. Hierdoor wordt de positie van de Wmo-consulenten versterkt. Dit zien wij in beginsel als een positieve ontwikkeling, omdat het meer ruimte biedt voor de deskundigheid van de Wmo-consulenten.

Naar onze inschatting maakt dit burgers ook meer afhankelijk van het professionele oordeel van de consulenten. Dit vraagt om voldoende *checks-and-balances*, om te waarborgen dat er adequate ondersteuning en voldoende bezwaar- en beroepsmogelijkheden zijn voor burgers. Die burgers verkeren per definitie in een kwetsbare positie, anders zouden zij namelijk geen beroep doen op de Wmo. Het is daarom belangrijk dat inwoners gemakkelijk toegang hebben tot de cliëntondersteuning door Vitis Welzijn via haar Steunpunt Mantelzorg, en dat de gemeente de kwaliteit van deze ondersteuning monitort.

Hieronder volgen de hoofdlijnen van de adviezen van de ASDW. Enkele beperkte tekstsuggesties en opmerkingen hebben wij gedeeld met uw beleidsmedewerkers tijdens het eerdergenoemde overleg.

ADVIES OVER DE WMO-VERORDENING

Artikel 2.5 Beschermd wonen en Maatschappelijke Opvang: Dit artikel verwijst nog naar de gemeente Delft als centrumgemeente. Door de decentralisatie van dit domein zal de rol van de gemeente Delft veranderen. In het gesprek met uw beleidsmedewerkers is gebleken dat zij zich hiervan terdege bewust zijn. Het is van belang dat het college de benodigde wijzigingen tijdig verwerkt in een aangepaste Wmo-verordening 2026.

Artikel 4.2 Ondersteuningsplan: De term 'redelijke termijn' verdient nadere concretisering. Het moet voorkomen worden dat burgers in het ongewisse blijven over welke termijn de gemeente nodig heeft voor het opstellen van het ondersteuningsplan. Uit het gesprek met de beleidsadviseurs hebben wij begrepen dat er bij verlenging altijd een concreet aantal weken wordt afgesproken. Het is belangrijk om te voorkomen dat burgers met open eindjes worden opgezaald.

Artikel 7.8.b Eerder aangebrachte voorzieningen: Dit artikel gaat ervan uit dat een aanvrager die zelf al maatregelen heeft genomen, deze voldoende zelfredzaam is. De ASDW geeft in overweging dat aanvrager die maatregelen mogelijk heeft genomen vanwege lange wachttijden bij Wmo-aanvragen. Er bestaat een kans dat de voorziening tot stand is gekomen door zelfredzaamheid die slechts tijdelijk was (bijvoorbeeld door de eenmalige hulp van derden), of ten koste is gegaan van zelfredzaamheid op andere domeinen (bijvoorbeeld door schulden aan te gaan). Daarom is het belangrijk om de hardheidsclausule actief onder de aandacht te brengen van aanvragers (zie ook ons advies over Artikel 29 met betrekking tot de hardheidsclausule).

Artikel 7.15: Criteria voor een maatwerkvoorziening bij verhuizing: Op basis van signalen die de ASDW heeft ontvangen (overigens niet specifiek uit het Westland), komt het soms voor dat belanghebbenden bij een verhuizing vanuit een andere gemeente hun verstrekte hulpmiddelen moeten inleveren (bijvoorbeeld een rolstoel). Het is belangrijk dat in de Nadere regels adequate bepalingen worden opgenomen om dit te voorkomen (zie ook ons advies over de Nadere regels Artikel 6.4).

Enigszins gekoppeld aan dit artikel is de ASDW benieuwd in welke mate het college bijdraagt aan landelijke eenduidigheid in Wmo-beleid, bijvoorbeeld via de VNG. Dit kan helpen te voorkomen dat belanghebbenden verhuizen vanwege betere Wmo-voorzieningen elders.

Daarnaast zijn wij benieuwd naar het beleid van de gemeente ten aanzien van (pré)mantelzorgwoningen in de achtertuin (indien aanwezig). Sommige gemeenten plaatsen zelf een voorziening, die later eventueel verwijderd kan worden en voor iemand anders inzetbaar is. Wat zijn de gedachten van het college over de rol van de gemeente bij het faciliteren van deze voorziening?

Artikel 10. Algemene basisvoorziening: Het verwondert de ASDW dat de algemene basisvoorziening 'hulp bij het huishouden' wordt geschrapt omdat deze vorm van ondersteuning niet meer geleverd wordt. Dit was een voorziening voor mensen die dreigen overbelast te raken (bv. mantelzorgers) en met korting huishoudelijke ondersteuning konden inzetten. Het lijkt erop dat hier een voorziening wordt afgeschaft zonder een adequaat alternatief. Kan het college verduidelijken welke ondersteuning deze aanvragers wél kunnen verwachten, en aannemelijk maken waarom dit een adequaat alternatief is?

Artikel 29. Hardheidsclausule: Juist vanwege de kwetsbare positie van veel aanvragers is het belangrijk dat de gemeente belanghebbenden goed informeert over het bestaan van de hardheidsclausule als er sprake is van onbillijkheden. Voorkomen moet worden dat alleen het college en de Wmo-consulenten op de hoogte zijn van het bestaan van dit artikel. Dit is belangrijk omdat, naar onze inschatting, besluitvorming over aanvragen meer dan in het verleden, afhankelijk is van de deskundigheid en professionaliteit van de Wmo-consulenten. Samen met de Klachtenregeling (Artikel 25) zorgt dit voor *checks and balances* om de belangen van burgers te borgen.

Wij vertrouwen erop u met ons advies van dienst te zijn en zien uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,
namens de Adviesraad Sociaal Domein Westland,

Nico van der Knaap
Voorzitter ASDW